

A műsorába válogatott művek bár nem illettek az ünnep hangulatához, mégis a közönség nagy szeretettel fogadta tizennégy év után újra megszólaló muzsikáját. A taps, a bátorítás reméljük továbbviszi pályáján az egykor országos versenyek győztesét.

Az örmény konyha pompás ízei tették beszélgetőssé a klubestet, ahol közel százan gyűltünk össze, hogy hagyományainkat továbbra is megőrizhessük .

Az est rendezője a XI. kerület Örmény Kisebbségi Önkormányzat volt, *Harmath Kálmán* elnök úr szavai zárták ezt a meghitt találkozót.

Várady Mária

Valamennyi emlékhelyen az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület elhelyezte az emlékezés koszorúját, virágait.

Forradalmi emlékhely

Pongrátz Gergely múzeuma az igazság szentélye

A világhírűvé vált budapesti Corvin köz Bajusz névre hallgató egykori harcosa és parancsnoka önerőből teremtette meg Magyarország első és mind ez ideig egyetlen '56-os Múzeumát. *Pongrátz Gergely* négy év kemény munka után valósíthatta meg régi nagy álmát. *Pongrátz Gergely* két évig Budapesten működtetett múzeumot, ahonnan 1995-ben el kellett jönnie. Régi bajtársait meglátogatva bukkant rá Kiskunmajsán az egykori népiskola épületére. Négy év munka, a romos iskola rendbetétele után valósíthatta meg régi tervét *Pongrátz Gergely*, 1999 tavaszán végre felavathatták az 56-os Múzeumot.

A megnyitás után két hónappal *Homoki János*, a Honvédelmi Minisztérium politikai államtitkára tett látogatást a múzeumban, aki úgy fogalmazott „ez nem is múzeum, hanem egy valóságos szentély”. A felújított épületben két tantermet alakítottak át kiállító teremmé. Az egyikben eredeti, korabeli relikviák kaptak helyet; térképek, fegyverek, zászlók, könyvek, dokumentumok. A másik helyiségben az 1956-os Corvin közü enteriőr mellett helyet kaptak a szabadságharcosok képzőművészeti alkotásai, emléktárgyai, valamint újságcikkek és fotók is.

Igazi kuriózumként hat az a hatalmas lyukas zászló, mely a forradalom napjaiban eredetileg a Sztálin-szoborral szemben egy villanyoszlopra volt felkötve. 1956. november végén vette le onnan egy férfi, aki ez ideig a padlásán rejtegette. Hasonló „kincs” az újpestiek zászlója is, mellyel akkoriban a hősi halottakat takarták be. A kiállítási tárgyak közel felét maga a múzeum vezetője szerezte be, a többi bajtársak és magánszemélyek gyűjtötték össze, és adományozták a 2002-ben Kiskunmajsa díszpolgárává avatott *Pongrátz Gergelynek*.

A múzeum udvarán - a Hadtörténeti Intézet és a Hadtörténeti Múzeum jóvoltából - különböző lövegeket és egy T 55-ös harckocsit is kiállítottak.

- Szerencsére rengetegen látogatják a múzeumot, folyamatosan jönnek szerte az országból. Van, hogy napi háromezren is fordulnak meg itt - büszkélkedik a Corvin köz egykori parancsnoka.

A múzeummal szemben, az út túloldalán festői környezetben épített kápolnát az '56-os *Történelmi Alapítvány Csete György* tervei alapján.

A forradalom és szabadságharcban elesett hősök és a későbbiek során kivégzett mártírok emlékére épült kis templomban minden hónap utolsó vasárnapján szentmisét tartanak. A szentély mögötti falon az 1956-os szabadságharc 340 mártírjának emléktáblája idézi fel a forradalom leverését követő megtorlások kegyetlenségét. A kápolna mennyezete az égboltot szimbolizálva csillagjegyeket ábrázol. A jobboldali fülkében minden látogató megkongathatja a lélekharangot, melyet a kiskunmajsai múzeum adományozott az egykori forradalmárnak, baloldalt *Tóth Ilona* szobra tekinthető meg.

Külsejét tekintve, két torony fogja közre a templom bejáratát. Az alkotók az '56-os harcok tüzeit és az összecsapások utáni romos állapotokat jelenítették meg az épületen. A

templom előkertjében, fák ölelésének hűvösségében csodálható meg az egyetlen, Jézust ülve ábrázoló tölgyfaszobor, melyet egy litvániai fafaragó készített.

Pongrátz Gergely idén júniusban indította el az '56-os Ifjúsági Tábort is. A 49 férőhelyes táborba 5-5 gyermek érkezik négy magyarországi és négy határon túli iskolából.

A tábor legfőbb célja, hogy a fiatalok megismerkedjenek az 1956-os magyar forradalom igaz történetével, valamint, hogy igaz magyarságot tanuljanak a Vajdaságból, Erdélyből, Kárpátaljáról és a Felvidékről érkező gyermekektől. Szombatonként vetélkedőkön tehetik próbára a tábor alatt megszerzett tudásukat a diákok, melynek kérdéseit a szervezők a meghívott neves vendégek, sportolók, politikusok és történészek előadási alapján állítanak össze.

- Kötelességemnek érzem megőrizni a több mint négyszáz Corvin közti hősi halott emlékét. Tizenöt év után itt az ideje, hogy az iskolákban a meghamisított történelem helyett végre az igazságot tanítsák - mondta lapunknak Pongrátz Gergely.

Cs. Zs

Demokrata 2004/43.

(Október 18-án a Fővárosi Örmény Önkormányzat és az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület szervezésében rendezett zárandókúton utitársunk volt Csere Zsuzsa is, a cikk szerzője. Szerk.)

1956. októberében történt,
avagy
gondolataim a kiskunmajsai kirándulás kapcsán ...

2004. október 18-a délelőtt. Autóbusszal utazunk Kiskunmajsára, hogy megtekintsük Pongrátz Gergelynek, a Corvin-köz hőségének, ebben az alföldi városkában alapított emlékmúzeumát.

Nézem a tájat, felidézem gyermekkori emlékeimet. Október 23-án én nem tudtam, milyen hatalmas történelmi esemény zajlik körülöttünk, csak a szülők feszült arckifejezése, a rádióból végnélkül sugárzott zene, az időnként bementett hírek sejtették velem, hogy drámai a helyzet. Aztán a következő napok bizonyossá tették az én gyermeki lelkemben is, hogy Budapesten élet-halál harc kezdődött, az utcákon fekvő halottak, a rommá lőtt házak a sokat hallott háború rémségeit idézték.

November 1-én, Mindenszentek estéjén, édesapám kezét fogva, sétát tettünk a kihalt városban. Az ablakokban mindenütt gyertyák égtek, csend és békesség honolt, és apukám egy szebb jövőről beszélt nekem.

És három nap múlva, november 4-én elszabadult a pokol... Most, felnőtt fejjel próbálom megfogalmazni az akkori eseményeket egy szép vers segítségével.

1956. október 23-án a magyar nemzet történelmének legdicsőbb napjára ébredt. A nemzet ifjúsága - mint hajdanán 1848-ban - vezére lett a kibontakozó forradalomnak, a-nemzet akaratának zászlóvivőjévé vált.

*„Hallod magyar? Kárpáton át a szél
Feléd süvölt! A lengyel talpra kél!
Lerázza már a muszka rabigát ...
Tiport hazáért fel, magyar diák!*

*Petőfi lelke ébred, álma múlt'
Magyar kebelben újra lánggra gyúl,
Megint csak ő vezérel szent tusát
S rohamra ront a pesti ifjúság."*